

ŞEHİRLERİN FİZİKİ MODERNİZASYONU: ÇORUM UYGULAMASI

Öğr. Gör. Rıdvan KESKİN

Hitit Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü, Sayısal Yöntemler ABD
ridvankeskin@hitit.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Ömür DEMİRER

Hitit Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü, Üretim Yön. ve Pazarlama ABD
odemirer19@hotmail.com

Özet

Gelişen teknoloji ile birlikte, yerel yönetim anlayışları da değişmekte ve gelişmektedir. Belirli kanunlar çerçevesinde işleyen yerel yönetimler, kaynaklarını en iyi şekilde kullanmak zorundadırlar. Halkına hizmet amacı ile çalışmakta olan yerel yönetimler, sınırlı olan kaynaklarından, optimum fayda sağlayabilmek için istatistiksel bilgileri en iyi şekilde kullanmak ve hayata geçirmeleri gerekmektedir. Şehirlerde yapılacak veya yapılmış olan fiziki değişikliklerin, halk üzerindeki etkilerinin istatistiksel olarak araştırılması, değişen dünya da yerel yönetimlerin bilinçli bir şekilde hizmet etmelerine imkân sağlayacaktır.

Bu çalışmada Çorum şehrinin merkezinde, modern birkaç binanın (banka, eczane gibi) bulunduğu, çoğunlukla tek katlı evlerden oluşan, aynı zamanda tarihi yapılarında mevcut olduğu, “Çöplü” adı ile geçen Devane Bölgesinin kentsel dönüşüm projesi kapsamında yeniden yapılandırılmasının, şehir halkı üzerindeki etkileri araştırmak üzere bir anket uygulanmıştır. Anket verileri, SPSS programında değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar gerek Çorum ili yerel yönetimine gerekse diğer yerel yönetimlere, şehrinin fiziki modernizasyonundaki değişikliklerin halk üzerindeki olumlu/olumsuz yönleri hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Şehir Planlama, Kent Mekânlarının Yeniden Yapılandırılması.
Jel kodu: R58

MODERNIZATION OF CITIES: RESEARCH ON ORUM

Abstract

The perspective of local governments have been changing and improving due to irresistible progressive development in technology so far. It can be asserted that local governments should use limited sources in the best way so as to sustain their lives within the framework of particular legislations. Unquestionably the core purpose of local governments is unquestionably to serve the people of affiliated community. In order to accomplish the mentioned that aim, limited sources should be exploited rationally, and statistical information should also be both analysed and applied to solve issues by local authorities. Doing the statistical researches involved the impacts of physical changes, either former or future, about structures of cities on people can enable local governments throughout the world to take decisions that will be the best solutions for local people' requests.

The main purpose of this research is to analyse the positive or negative effects of the removing the region so-called "öplü" as a requirement of Devane Urban Renewal Project, on local people by using specific questionnaire. Additionally, öplü is located in the orum city-centre and surrounded by mostly single-storey buildings, a few modern buildings (such as banks, pharmacies and so on) and also historical architectures. The outcomes of questionnaire are analysed by employing statistical programme, SPSS. Notably, this research aspired to illuminate the decision making process of local government of orum and other local governments on the issue of physical modernization which can effect local people positively or not, by applying anticipated results from the questionnaire.

Key words: City Planning, Restructing of Urban Spaces.

Jel code: R58

Giriş

Gelişen ve sürekli değişen teknoloji ve iletişim ile birlikte, insanoğlunun istekleri her geçen gün değişmektedir. İhtiyaçların bilinçsizce karşılanması sonucunda bir kişi için faydalı olan bir olgu, başka bir kişi için aynı derecede önem arz etmemekte, hatta sakıncalı bir duruma gelebilmektedir. Şehirlerde yapılan bilinçsizce değişikliklerden sadece bireyler değil, diğer canlılar ve doğa da etkilenmektedir.

Çağdaş Őehirleřme anlayişını benimseyen, belirli kanunlar çerçevesinde işleyen yerel yönetimler, kaynaklarını en iyi Şekilde kullanarak, halkına hizmet etmek amacı ile çalışmalarına yön vermektedir. Yerel yöneticiler sınırlı olan

kaynaklarından, akılcı ve maksimum fayda sağlayabilmek için planlı-programlı işler yapmakta, istatistiksel verileri etkin bir biçimde kullanarak, faaliyetlerini gerçekleştirmelidirler.

Şehirde yapılan fiziki değişiklikler ile değişikliğin yapıldığı bölgeler ve yerleşim yerlerinin sosyal-ekonomik kalkınması amaçlanmaktadır. Bu amaçla yapılan değişiklikler toplumsal ve bireysel çıkarların korunmasını sağlarken çevre koruma, tarih ve kültür anıtlarının korunmasına da özen göstermektedir.

Çalışmada şehir tanımına, kentsel dönüşümlerin önemi, Çorum şehrinin tarihi hakkında bilgi verilmektedir. Yapılan anket çalışması ile şehirde fiziki değişiklik yapılması düşünülen bölgenin Çorum'da yaşayan insanlar üzerindeki etkisi incelenerek, bölge ve ulusal politikacılara bir öngörü sunulmuştur.

1. Şehirlerin Fiziki Modernizasyonu

İnsanoğlunun doğasında olan beraber yaşama içgüdüğü sonucu olarak, topluluklar, toplumlar oluşmuştur. Önceleri avcı-göçebe yaşam süren insanoğlu, toprağı tanıyarak, topraktan ürün elde etme, hayvanları evcilleştirmeyi öğrenerek yerleşik hayata geçmişlerdir.

Bir bölgede yaşayan insan sayısı arttıkça, kişilerin birbirine olan sorumlulukları ve bu sorumlulukları yerine getirirken uyulması gereken kurallar ortaya çıkmıştır ve çıkmaktadır. 100 kişinin yaşadığı bir bölge ile 10.000 kişinin yaşadığı bölge arasında fiziki, sosyal ve ekonomik unsurlar arasında oldukça farklılıklar bulunduğu toplum bilimciler tarafından ortaya konmuştur. Nüfus ölçeğine göre yerleşim yerleri tanımlamalarına gidilmiştir. Buna göre, nüfusu 2.000 kişiden az olan yerleşimlere köy, nüfusu 2.000-20.000 arasında olanlara kasaba ve 20.000'den çok nüfusu olanlara da Şehir denilmektedir (Keleş, 1990). Türkiye için bu tanımlamalar geçerli olur iken, Danimarka, Finlandiya ve İsveç'te şehir, nüfusu en az 250 kişi olan yerleşmedir. Bu değer Kanada ve

Venezuela’da 1.000, Arjantin ve Portekiz’de 2.000 ve Hindistan’da 5.000 kişi, Japonya’da 30.000, Kore’de 40.000, ABD’de 2.500 kişilik nufusa sahip olma kriteri aranmaktadır (Karadeniz, 2006).

şehir kavramının demografik tanımının yanı sıra, ekonomik, sosyal, coğrafı ve idari olarak da birçok tanımı vardır.

Ekonomik, teknolojik, siyasal ve sosyo-psikolojik nedenlerden dolayı şehirlerde kentleşme hareketleri başlamıştır. Bu dört etmeni birbirinden ayırmak mümkün değildir. Kentleşme hareketlerinin sonucunda, şehirlerde fiziki modernizasyonun önemi artmıştır. şehirlerin fiziki gelişimleri şehir planlaması ile gerçekleştirilir. Ünlü kent bilimci Thomas Adams, kent planlamasının “toplumsal ve iktisadi gereksinimleri göz önünde bulundurarak kentlerin fiziksel gelişmelerinin biçimlendirilmesine bir yön vermekle ilgili sorunlarla uğraşan bir bilim, bir sanat ve bir uğraş alanı olarak tanımlar. Kimi Türk Kent bilimcileri de, kent plancılığını, “Ulusal bir yerleşme ve kalkınma planı çerçevesi içinde bilimsel yöntemlere göre yapılan araştırmalara dayanarak, plan, program ve projelerin hazırlanmasını ve bu amaçla girişilecek çabaların gerçekleştirilmesini de kapsayan bir sanat ve çalışma alanı” olarak tanımlamaktadırlar (Keleş, 1997).

şehirlerde yaşayan insanların yaşam standartları artmakta, bu standartların karşılanması için yerel yöneticiler planlı-programlı işler yapmak zorundadır. Daha önce yapılan işlerde bir yanlışlık, aksaklık varsa bunları düzeltmek ve yeni yapacağı işlerde de daha düzenli, bilinçli davranma zorunluluğu vardır. Çünkü geçen zaman, yapılan işlere yatırılan emek, sermaye ve iş gücü kaybı gibi bir lüksü bulunmamaktadır.

Yerel yönetimler, yönetim alanları içindeki bölgelerde, bölge halkına yönelik projelerle, halkın ekonomik, sosyal ve fiziki ihtiyaçlarına karşılık vermek için kentsel dönüşüm projeleri ile şehirlerin fiziki modernizasyonunu katkıda bulunmaktadırlar. Bu projeler sayesinde şehirlerde yaşayan halkın ihtiyaçları

maksimum düzeyde sağlanmaya çalışılırken, alt ve üst yapı çalışmaları ile de yaşam alanlarının, yaşanılabilir hale getirilmesi hedeflenmektedir.

2. Çorum İli Tarihi ve Kentsel Dönüşüm Projesi (K.D.P.)

Çorum bölgesi, Kalkolitik dönemden beri iskân görmüş ve birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. M.Ö. 3000 de bölgenin yerel halkı olarak bilinen ve kent beylikleri halinde yaşayan Hattiler, M.Ö. 2000 de dışarıdan gelen Hititlerin hâkimiyeti altına girmiş ve Anadolu'nun ilk merkezi yönetimini kurmuştur. Bölge daha sonra sırasıyla Frig, Pers, Pont, Galat, Roma, Bizans¹, Danişmendli², Anadolu Selçuklu, Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti egemenliği altına girmiştir.

Danişmendlilerin Çorum'u fethetmeleri ve Çorumlu oymağını bölgeye yerleştirmelerinden sonra şehrin "Çorumlu" ismini almış olması muhtemeldir. 1530 Tarihli Muhasebe-i, Vilayet-i Karaman ve Rum ile 1576 tarihli Mufassal Tahrir defterlerinde, şehrin adı "Çorumlu" olarak geçmektedir. Şehrin ismi olan "Çorumlu" kelimesinin sonundaki "lu" takısı zamanla atılarak, Çorum kelimesine dönüşmüş olması muhtemeldir (Keskin, 2010).

Çorum yüz ölçümü bakımından Türkiye'nin 20'nci büyük ilidir. Çorum'da merkezle birlikte 14 ilçe, 38 belde ve 735 köy mevcuttur (Çorum Mahalli İdareler Müdürlüğü, 2006).

Tablo 1 incelendiğinde Çorum'un 2010 yılından 2011 yılına gelindiğine toplam nüfusunda bir azalma olduğu görülmektedir. Bunun anlamı Çorum'da dış göç görülmektedir. Yalnız bu göç il ve ilçe merkezlerinden değil belde ve köylerden kaynaklanmaktadır. İl ve ilçe merkez nüfusuna baktığımızda nüfusun arttığı görülmektedir. Yani Çorum merkez ve ilçe nüfusunda bir artış söz konusudur.

¹ Çalışma kapsamında ele alınan taş eserler Roma ve Bizans dönemine ait olduğu için, bölgenin bu döneme ait tarihçesi ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

² Türklerin, bölgeye yerleşimleri konusunda detaylı bilgi için bkz. Korkmaz 2009: 128- 129 (Ed. Yavuz Bayram).

Tablo 1: Çorum İli Nüfus Verileri*

	Toplam Nüfus		İl ve İlçe Merkezleri		Belde ve Köyler		Yıllık Nüfus artış hızı (% o)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Çorum	535405	534578	355015	361244	180390	173334	-9,8	-1,5

*TUİK, 2011 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları

Bir bölgede nüfusun artması, ekonomik, sosyal ve fiziki problemlerin artması anlamına da gelir. Bu problemleri çözmekte yerel yönetimlerin işidir. Kentsel dönüşüm projeleri ile bu problemlerin büyük bir kısmı çözülebilmektedir. Çorum'da kentsel dönüşüm projelerinden biri olan "Devane Bölgesi Kentsel Dönüşüm Projesi" olarak bilinen, Çorum şehrinin merkezinde, modern birkaç binanın (banka, eczane gibi) bulunduğu, çoğunlukla tek katlı evlerden oluşan, aynı zamanda tarihi yapılarında mevcut olduğu, "Çöplü" adı ile geçen Devane bölgesinin kentsel dönüşüm projesi kapsamında tarihi dokuyu bozmadan yeniden yapılandırılmasıdır.

Devane Kentsel Dönüşüm Projesi Detayları: Devane Kentsel Dönüşüm Projesi 1. Etap inşaat alanında inşa edilecek binalarda depreme dayanıklı yapı tasarımı uygulanacak olup süreklilik düzeyi yüksek perde betonlu tünel kalıp sistemi uygulanacaktır. Binaların temel inşaatlarında zeminde yapılacak drenaj uygulamaları ile yer altı sularının temele etkileri ortadan kaldırılacak ve derin temel sınıflarından olan FORE KAZIK temel sistemi uygulanacak. Bu sistemle birlikte binaların depreme karşı mukavemeti artırılabilecektir.

1. Etap inşaat alanında 11 bloktan oluşacak 440 konut inşa edilecek. Bu konutlardan 160 adedi CK1- S tipi brüt 137 m² 3+ 1 tip konut, 120 adedi C- S tipi brüt 112 m² 3+ 1 tip konut, 160 adedi ise B1- S tipi brüt 90 m² 2+ 1 konut tipi olacaktır. Binalar 11 katlı olup bodrum+zemin kat + 9 normal kattan oluşacak. Binaların dış cephelerinde ısı yalıtımı (mantolama) uygulaması yapılacak, dış

cephe pencere ve balkon kapılarında PVC doğrama ürünleri kullanılacaktır. İç mekân kapıları Amerikan panel kapı olup daire giriş kapısı çelik kapı olacak. Islak zeminlerde seramik, oda içlerinde laminant kaplama yapılacak, duvar yüzeyleri alçı sıva üzeri plastik boya olacaktır. Binalarda 2 adet asansör bulunacak, bodrumlarında 12 tonluk yangın su deposu, 25 tonluk krom kullanma suyu deposu ve hidrofor sistemleri, bina kat hollerinde yangın güvenlik dolapları olacak ve faal durumda bulunacaktır (www.corum.bel.tr; 2012).

Ekler kısmında Fotoğraf 1’de Devane bölgesinin eski hali, Fotoğraf 2 a ve b’de bölgenin kentsel dönüşümü proje hali gözükmektedir.

3. Uygulama

3.1. Araştırmanın Amacı ve Hipotezleri

Kent planlamaları belli aşamalardan oluşmaktadır. Türkiye’de kent planlaması; Araştırma evresi, plan yapımı, kent planlarının onaylanması, kent planlarının uygulanması, imar suçlarının bağışlanması ve planlamaya halkın katılımı aşamalarından oluşur (Keleş, 1997).

Ülkemizde, halkın kent planlaması sürecine etkin ve bilinçli bir biçimde katıldığı görülemez. İmar yasalarında, halk katılımını engelleyen hükümler bulunmamakla birlikte, halkın kent planlamalarının hazırlık ve uygulama evrelerinde, sürece eylemli olarak katılımını zorunlu kılan yasal hükümlerde yoktur (Keleş, 1997). Bu nedenle, bu çalışmada, kent planlamasının son aşaması olan “planlamaya halkın katılımı” aşaması bağlamında, şehirlerin fiziki modernizasyonu için yapılan kentsel dönüşüm sürecinde halkın duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmaktır.

Anket sorularından yola çıkılarak aşağıdaki alternatif hipotezler kurulmuştur. Bu hipotezler;

H_1 : Demografik özellikler ile Çorum'da yaşamaktan memnuniyet arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H_2 : Demografik özellikler ile Çorum Belediyesinin yapmış olduğu yenilikleri takip etme arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H_3 : Demografik özellikler ile Devane Bölgesi K.D.P. hakkında bilgi sahibi olmak arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H_4 : Demografik özellikler ile Devane Bölgesi K.D.P.'si Çorum'a katkısı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Alternatif hipotezlerde kullanılan "Demografik özellikler" ile cinsiyet, yaş meslek ve kişilerin yaşadığı semt kastedilmektedir. Bu değişkenlere ait hipotezler kurulurken aşağıdaki semboller kullanılacaktır:

H_{i1} : Cinsiyet, H_{i2} : Yaş, H_{i3} : Meslek Grupları ve H_{i4} : Kişinin Oturduğu Semt (i=1, 2, 3, 4).

Örneğin, H_{13} : Meslek Grupları ile Çorum'da yaşamaktan memnuniyet arasında anlamlı bir ilişki vardır, H_{21} : Cinsiyet ile Çorum Belediyesinin yapmış olduğu yenilikler takip etme arasında anlamlı bir ilişki vardır, anlamına gelmektedir.

3.2. Örnekleme Seçimi ve Örnek Büyüklüğü

Ankete katılacak kişi sayısını yani örneklem büyüklüğünün belirlenmesi için bazı formüller mevcuttur. Evren birim sayısı 10.000'in üzerinde olması durumunda aşağıdaki formüller yardımıyla ankete katılacak kişi sayısı belirlenir (Özdamar, 2003).

$$n = \frac{\sigma^2 \cdot Z_\alpha^2}{d^2} \quad \text{ve} \quad n = \frac{p \cdot q \cdot Z_\alpha^2}{d^2}$$

N: Evren birim sayısı (Çorum Nüfusu),

n: Örneklem büyüklüğü (Ankete katılacak kişi sayısı),

p: Evrendeki X'in gözlenme sayısı,

q: Evrendeki X'in gözlenmeme sayısı,

σ : Evren Standart sapması

d: Örneklem hatası

Z_{α} : $\alpha = 0,05, 0,01, 0,001$ için sırasıyla 1,96, 2,58 ve 3,28 tablo değerleri

%5 anlam düzeyi ve %5 örneklem hatası dikkate alınarak örneklem büyüklüğü (ankete katılacak kişi sayısı) 384 olarak bulunmuştur (çalışmamızda 390 kişi ankete katılmıştır).

3.3. Veri Toplama Aracı ve Yöntemi

Geniş kitlelere kısa sürede uygulanabilmesi, kısa zamanda sonuç alınması, ekonomik olması, kişilerin deşifre edilmemesi gibi olanaklar sağladığı için çalışmada anket tekniği kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan ankette toplama 17 soru mevcuttur. Anket sorularının ilk bölümü demografik bilgilerin yer aldığı cinsiyet, yaş, meslek ve semt değişkenlerinden, ikinci bölümünde kişilerin memnuniyet ve anketin yapıldığı Çorum ili için önemli gördüğü proje sıralanması, üçüncü bölümde kentsel dönüşüm projelerinin başlangıç, yapım ve bitiş anındaki psikolojik durumu ve dördüncü bölümde kentsel dönüşüm projesinin tamamlanması sonucunda kente katkısı ve fiziki değişikliğin yapıldığı bölge hakkındaki kişilerin tutumunu test etmek amacı ile ilgili sorulara yer verilmiştir. Anket soruları, anketörler tarafından, ankete katılan kişilerle birebir, yüz yüze yapılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi ve Bulgular

Anket verileri SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) paket programlamaya girildikten sonra parametrik olmayan (non-parametrik) testlerden ki-kare (Chi-Square) test istatistiği kullanılmıştır ve frekans dağılımları incelenmiştir. Anket sorularının cevapları kategorik (nominal, ordinal) ve verilen

cevaplar nominal (hayır, evet, katılıyorum, biraz, katılmıyorum gibi) olması nedeniyle ki-kare test istatistiği kullanılmıştır (Tokol, 2006).

Ki-kare test istatistiğinin hesaplanması için aşağıdaki formül kullanılmaktadır;

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

O_{ij} :Gözlenen frekans,

E_{ij} :Beklenen frekans

Ankete katılan kişilere ait frekans dağılımları Tablo 2’de görölmektedir.

Tablo 2: Ankete Katılan Kişilere Ait Frekans (F) Dağılımlar

Demografik Özellikler	N	F	%	Demografik Özellikler	N	F	%
Cinsiyet	390			Mahalle	390		
Erkek		280	71,8	Akkent (Toki)		24	6,2
Kadın		110	28,2	Bahçelievler M.		79	20
Yaş	390			Binevler M.		14	3,6
18–24		80	20,5	Buharaevler M.		49	13
25–31		116	29,7	Çepni M.		3	0,8
32–38		84	21,5	Çöplü M.		66	17
39–45		64	16,4	Gülabibey M.		5	1,3
46–52		25	6,4	Kale M.		60	15
53–59		10	2,56	Karakeçili M.		6	1,6
66 üzeri		11	2,8	Mimar Sinan M.		25	6,4
Meslek	390			Ulukavak M.		34	8,7
Kamu Gör.		116	29,8	Üçtutlar M.		15	3,8
Serbest Mes.		100	25,7	Yavruturna M.		7	1,8
Emekli		20	5,1	Yeni yol M.		3	0,8
Ev hanımı		27	6,9				
İşveren		2	0,5				
İşçi		62	15,9				
İşsiz		4	1				
Öğrenci		59	15,1				

Ankete katılanların yaş aralığına baktığımızda “iktisaden faal nüfus” olduğu görülmektedir. Bu nüfus grubu 15-65 ya da 15+ yaş grubu olarak tanımlanır. İktisaden faal nüfustan, ev hanımları, öğrenciler ve emekliler çıkartıldığında geriye kalan nüfus ülkenin “iş gücünü” göstermektedir. Meslek gruplarının da kamu görevlileri; 34 Memur, 30 Akademisyen, 18 Polis, 11 Mühendis, 11 Öğretmen, 4 Tekniker, 3 Hemşire, 2 Doktor, 1 Muhtar, 1 Psikiyatris ve 1 Bankacıdan’, serbest meslek ise 46 Esnaf, 15 Avukat, 10 Kuaför, 3 Eczacı, 4 Kasap, 1 Mali Müşavir ve 21 diğer serbest meslek sahiplerinden oluşmaktadır. Çorumda 16 mahalle bulunmaktadır. Ankete katılanların oturduğu mahallelere bakıldığında 14 farklı mahallede oturan halkın görüşü alınmıştır. Ankete katılanların gerek yaş, gerek meslek grubu, gerekse mahalle dağılımları bakımından oldukça geniş bir yelpazeye sahip olduğu görülmektedir. Kentsel dönüşümün yapılması düşünülen Çöplü Mahallesinden ankete katılanların oranı %16,9 olmasının da ayrı bir önemi vardır.

Araştırma hipotezlerine ait ki-kare test istatistik sonuçları ve kararları Tablo 3’te verilmiştir. Tablo 3’ün yorumu şu şekilde yapılır;

1. Alternatif hipotez (H_1)’e ait alt hipotezlerin yorumu: Ankete katılan kişilerin cinsiyetleri (H_{11}) ve oturdukları semt (H_{14}) dikkate alındığında, çorumda yaşamaktan memnun olmadıkları, ancak yaş (H_{12}) ve meslek (H_{13}) açısından ise Çorum’da yaşamaktan memnun olduğu sonucu çıkmaktadır.

2. Alternatif hipotez (H_2)’e ait alt hipotezlerin yorumu: Cinsiyet (H_{21}), yaş (H_{22}) ve meslek grubu (H_{23}) bakımından ankete katılan kişilerin Çorum Belediyesi’nin yapmış olduğu yenilikleri takip etme arasında anlamlı bir ilişki varken, semt (H_{24}) bakımından bu ilişki yoktur şeklinde çıkmıştır.

Tablo 3: Ki-Kare Test İstatistik Sonuçları

Alternatif Hipotezler	Ki-Kare	Serbestlik derecesi	P	Sonuç	
H_1	H_{11}	0,586	3	0,900	Ret
	H_{12}	52,856	18	0,00*	Kabul
	H_{13}	116,185	69	0,00*	Kabul
	H_{14}	34,414	42	0,791	Ret
H_2	H_{21}	15,088	1	0,00*	Kabul
	H_{22}	15,650	6	0,016*	Kabul
	H_{23}	49,064	23	0,001*	Kabul
	H_{24}	20,711	14	0,109	Ret
H_3	H_{31}	2,225	1	0,136	Ret
	H_{32}	8,360	6	0,213	Ret
	H_{33}	28,815	23	0,187	Ret
	H_{34}	11,851	14	0,618	Ret
H_4	H_{41}	4,171	1	0,041	Ret
	H_{42}	7,797	6	0,253	Ret
	H_{43}	34,465	23	0,59	Ret
	H_{44}	27,425	14	0,017*	Kabul

Not: * %5 anlam seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı

3. Alternatif hipotez (H_3)'e ait alt hipotezlerin yorumu: Ankete katılan kişilerin, Cinsiyet (H_{31}), yař (H_{32}), meslek grubu (H_{33})ve semt (H_{34}) bakımından Devane Bölgesinde yapılması dűřünülen K.D.P.'si hakkında bilgi sahibi olmadıkları anlaşılmaktadır.

4. Alternatif hipotez (H_4)'e ait alt hipotezlerin yorumu: Cinsiyet (H_{41}), yař (H_{42}) ve meslek grubu (H_{43}) bakımından ankete katılan kişilerin Devane Bölgesinde yapılması dűřünülen K.D.P.'sini orum' a katkısı olacağı

arasında anlamlı bir ilişki çıkmazken, semt (H_{44}) bakımından K.D.P.'sinin Çorum' a katkısı olacağı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Devane Bölgesinde yapılması düşünülen kentsel dönüşüm projesinin Çorum halkını, ne yönde etkileyeceğini araştırmak için sorulan anket sorularına verilen cevaplarına ait frekans dağılım tablosu Tablo 4' de verilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların %53'nün, Devane bölgesi K.D.P.'si hakkında bilgiye sahip olmadığı, %54'nün projenin kente katkısı olacağını düşündüğü, %25'nin projenin 18 ila 24 ay içinde bitirilmesi gerektiği yönünde görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 4: Devane Bölgesi K D.P. ile İlgili Frekans Dağılımı

Anket Soruları	Cevap	N	F	%	Anket Soruları	Cevap	N	F	%
Dev. Böl. K.D.P. Hak. Bil.		390			K.D.P. Zam. T.maması Psk.		390		
	Hayır		207	53		Psk. Etkilemez		102	26,2
	Evet		183	47		psk. Kısmen Etk.		96	24,2
Dev. Böl. K.D.P. Öne.		390				Psk. Ekiler		101	25,9
	Hayır		181	46		Psk. Çok Etk.		91	23,3
	Evet		209	54	K.D.P. Z.Bit. İn.		390		
K.D.P. Tamam. Zam.		390				Proje Zam. Biter		88	22,6
	12 aydan az		79	20		Proje'nin %50'si biter		160	41
	12 ayda		73	19		Proje Zam. Bitmez		142	36,4
	12-18 ay		75	19	Bel. D.B. Halk. Sor. İlg.		390		
	18-24 ay		98	25		Halk ile İlgilenmiyor		88	22,6
	Fark etmez		65	17		Duy. ama İcra. yok		160	41
						Duy. ve Çöz. G.yor		142	36,4

Tablo 4' de yine katılımcıların %49,2'si (25,9 + 23,3) projenin zamanında tamamlanmaması sonucunda birçok kişinin psikolojik olarak olumsuz

etkileneceğini, %24,2'si psikolojisini kısmen etkileyeceğini, %41'i belirlenen zaman dilimde projenin yarısının bitirileceğine inandıklarını, %36,4'ü projenin zamanında bitirilemeyeceğine inandıklarını ve %41'i belediyenin bölge halkının sorunlarına duyarlı olduğunu fakat icraatın olmadığına inandıklarını belirtmiştir. Belediyenin halkın sorunlarına çözüm ürettiğini düşünenlerin oranı ise %36,4 olarak gerçekteşmiştir.

Tablo 5'te Devane Bölgesi K.D.P.'si tamamlandığında kente halkının, kentsel dönüşüm bölgesi hakkındaki düşünceleri yer almaktadır.

Tablo 5: Devane Bölgesi K D.P. Tamamlandığında Kente Katkısı ve Kişilerin Tutumu

Anket Soruları	Cevap	N	F	%	Anket Soruları	Cevap	N	F	%
Dev. Böl. K.D.P. Çor. Modem ř.Mrk.		390			Dev. Böl. K.D.P. Egt- Öğr. Kal. Art.		390		
	Katılmıyorum		92	24		Katılmıyorum		84	22
	Kısmen		119	31		Kısmen		110	28
	Katılıyorum		131	34		Katılıyorum		105	27
	K.Katılıyorum		48	12		K.Katılıyorum		91	23
Dev. Böl. K.D.P. Ulaşım Kolaylığı S.		390			Dev. Böl. K.D.P. İstihdam Art.		390		
	Katılmıyorum		79	20		Katılmıyorum		94	24
	Kısmen		121	31		Kısmen		113	29
	Katılıyorum		127	33		Katılıyorum		97	25
	K.Katılıyorum		63	16		K.Katılıyorum		86	22
Dev. Böl. K.D.P. Gayri Men. Değ.Art.		390			Dev. Böl. K.D.P. Böl. Otu. İst.?		390		
	Katılmıyorum		66	17		Hayır		213	55
	Kısmen		114	29		Evet		177	45
	Katılıyorum		123	32					
	K.Katılıyorum		87	22					
Dev. Böl. K.D.P. Alt Yapı Sor. Çöz.		390			Dev. Böl. K.D.P. Böl. İşyeri S. İst.?		390		
	Katılmıyorum		81	21		Hayır		211	54
	Kısmen		112	29		Evet		179	46
	Katılıyorum		110	28					
	K.Katılıyorum		87	22					

Tablo 5 incelendiğinde ankete katılan 390 kişiden, Devane bölgesi K.D.P. tamamlandığında, %55,9'un üzerinde şehrin modern bir şehir konumuna geleceğini inanmakta, %48,8'den fazlası şehirde ulaşım kolaylığı sağlanacağına, %53,8'in üzerinde bölgede gayrimenkul değerinin artacağına, %50,5'in üzerinde bölgede alt yapı sorununun çözüleceğine, %50,2'nin üzerinde eğitim-öğretim kalitesinin artacağına ve %47'nin üzerinde istihdam olanağını artacağına inanmaktadır. Devane bölgesi K.D.P. tamamlandığında bölgede oturmak isteyenler %45,4 ve bu bölgede bir iş yeri sahibi olmak isteyenler ise %45,9 oranında olduğu görülmektedir.

“İlinizde yapılması düşünülen aşağıdaki fiziki değişiklikleri size göre önem sırası yapabilir misiniz?” şeklindeki anket sorusu ile Çorum Belediyesinin yapmayı düşündüğü 8 projeyi ankete katılanların sıralaması istenmiştir. Tablo 6 sorulara verilen sıralamalara ait frekanslar dikkate alınarak hazırlanmıştır. Tablo 6'nın her sütunundaki en büyük frekans, ait olduğu satırdaki projenin diğerlerine göre önce yapılması gerektiğini vurgulamaktadır. Sıralamaya giren satırlar dikkate alınmayarak diğer sütunlarda da aynı işlemler yapılarak son sütundaki sıralama elde edilmiştir.

Tablo 6: Çorum'da Yapılması Düşünülen K.D.P. 'lerin Öncelik Sıralaması

Yapılması Planlanan Projeler	Projelerin puan Frekans Dağılımı								Öncelik Sırala.
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Buhara Kültür ve Gençlik Merkezi Yap.	78	56	57	44	29	24	34	68	8
Terminal Binası Yapımı	118	69	44	60	39	15	27	18	1
Nikâh Salonu Binasının Yapımı	17	33	46	46	76	59	60	53	5
Çok Katlı Otopark Yapımı	39	67	55	62	59	44	42	22	2
Kadın ve Gençlik Kültür Sanat Mer. Yap.	49	41	41	66	76	50	38	29	4
Kent Park Yapımı	47	61	65	48	38	59	39	33	3
Sebze ve Meyve Hal Binasının Yapımı	26	34	43	38	44	69	91	45	6
Kamyon Garaj parkı Yapımı	17	27	41	25	28	71	58	123	7

Sonuç

İstatistikte rnekleme yönteminin temel amacı, örneklemeden elde edilecek istatistiklere bakılarak yığın parametreleri hakkında bilgi sahibi olmaktır. Buradan yola çıkılarak yapılan anketten elde edilen sonuçlara bakılarak, orum geneline yönelik öngörüler elde edildi. Yapılan ki-kare test sonuçlarından, orum halkının cinsiyet ve oturulan semt bakımından çorumda yaşamaktan memnun olmadıkları grlmektedir. Ekonomik, sosyal ve fiziki bakımdan halkın daha güçlü ve huzurlu olmasını isteyen yerel yönetim, memnuniyetsizliğin nedenlerini araştırmalı ve memnuniyetsizlikleri ortadan kaldıracak çözümler getirtmelidir. Yerel yönetimin yapmış olduğu kentsel dönüşüm projelerinden halkın bilgisinin olması, orum Belediyesini yapmış olduğu faaliyet sonuçlarının halka en iyi şekilde duyurduğu anlaşılırken, Devane bölgesinde yapılacak olan K.D.P.’den halkın çoğunluğunun konu hakkında haberinin olmaması ise yapılacak olan bu faaliyetin halka duyurulması konusunda sıkıntı olduğunu göstermektedir. Bundan dolayı orum halkı bu bölgede yapılacak kentsel dönüşümün oruma katkısının semt bazında olacağı düşünülmektedir. Yerel yönetim bu konunun tanıtımına daha fazla ağırlık vererek, halkı Devane bölgesi K.D.P. hakkında bilgilendirmelidir. Bu bölgede yapılacak ev ve iş yerlerine talebin artmasını sağlamalıdır.

Devane Bölgesi K.D.P.’si sonucunda; şehrin modern bir Şehir merkezi haline geleceği, ulaşım kolaylığının sağlanacağı, bölgedeki gayrimenkul değerlerinin artacağı, bölgenin alt yapı sorununun çözüleceği, eğitim-ğretim kalitesinin artacağı inancına ulaşılırken, bölgede istihdam olanağının artacağına inanılmamakta ve bu bölgede gayri menkul sahibi olmak isteyenlerin oranı istemeyenlere göre daha az gözükmektedir. Bu sonuçlara bakarak kentteki fiziki modernizasyon orum halkını olumlu yönde etkileyeceği anlaşılmaktadır. orum halkı, Devane Bölgesi K.D.P.’nin zamanında tamamlanacağı inancı mevcuttur yani

yerel yönetime bu konularda güvenmektedir, ancak zamanında tamamlanamaması durumunda psikolojilerinin bozulacağını da yerel yönetime bildirmektedir

Çorum Belediyesini yapmayı düşündüğü kentsel dönüşüm projelerinde, Çorum halkının istekleri doğrultusunda bir sıralama yaparak, projeleri gerçekleştirmesi, yerel yönetimin halkın sesine kulak verdiğini anlamına gelecek ve yerel yönetime karşı halkın takdiri artıracaktır. Yapılması düşünülen kentsel dönüşüm projelerinden Çorum halkı için önceliği olduğu düşünülen ilk üç kentsel dönüşüm projesi şöyledir; birinci sırada “Terminal Binası Yapımı, ikinci sırada “Çok katlı Otopark Yapımı” ve üçüncü sırada “Kent Park Yapımı” yer almaktadır.

Şehirlerin fiziki modernizasyonu için yapılan kentsel dönüşüm projeleri çevreyi daha yaşanılır bir hale getirirken, kentsel dönüşümün yapıldığı bölge insanı ve o bölgenin tarihi dokusunu da korumayı ön plana çıkarmalıdır.

Kaynakça

- Göymen, K. (1997), Türkiye’de Kent Yönetimi, Boyut Matbaacılık, İstanbul.
<http://www.corum.bel.tr/icerik.php?icerikid=186&katid=20>
- Karadeniz, E. (2006), Kırıkkale’de Şehirselleşme, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü-Coğrafya Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Keleş, R. (1990), Kentleşme Politikası, İmge Kitapevi Yayınları, 1. Baskı, Ankara.
- Keleş, R. (1997), Kentleşme Politikası, İmge Kitapevi Yayınları, 4. Baskı, Ankara.
- Keskin, E. (2010), Çorum İli ve Çevresinde Bulunan Bizans Dönemi Taş Eserleri, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Tokol, T. (2006), Pazarlama Araştırması, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Özdamar, K. (2003), Modern Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Kaan Kitapevi, Eskişehir.

Ekler**Fotoğraf 1.** Devane Mahallesi'nin Eski Görünümü*

*<http://www.corum.bel.tr/icerik.php?icerikid=186&katid=20>

Fotoğraf 2.a Devane Kentsel Dönüşüm Projesi*

*<http://www.corum.bel.tr/icerik.php?icerikid=186&katid=20>

Fotoğraf 2.b Devane Kentsel Dönüşüm Projesi*

*<http://www.corum.bel.tr/icerik.php?icerikid=186&katid=20>